

Ca je novega?

Obnova društvenog doma

Imat ćemo i fitness centar

Sekovanje u Koromačnu

Nakon pet godina ponovo fešta

Akcija Prvi dan škole

Sreća na dar

Kolonija keramičara na Skitači

Kreativno izražavanje u japanskoj raku tehnici

Ca je novega?

besplatni list za lokalnu zajednicu

broj

EKO DOSTAVA DO VAŠIH VRATA

Polaznici "Male škole ribolova" i članovi Društva športova na moru Koromačno dostavljaju "Ca je novega?" od vrata do vrata lokalnoj zajednici oko Koromačna.

Ca je novega?

tromjesečne novine za lokalnu zajednicu

Nakladnik:

Holcim (Hrvatska) d.o.o.

Koromačno bb
52222 Koromačno

Glavna urednica:
Julija Škoro

Uređuje:
Moreno Bartolić

tel: 052 876 900
fax: 052 876 240

e-mail:
odrzivi-rазвој-hrv@holcim.com
www.holcim.hr

Grafička priprema:
Borovac i Bence d.o.o.

Ova je publikacija
tiskana na recikliranom
papiru.

sadržaj

Razgovor

Gradimo golf centar Novi dvori 3

Holcim

Građanski sat 4

Akcije

Kreativno izražavanje u japanskoj raku tehnici 5

Akcije

Imat ćemo i fitness centar 6

Reportaža

Sreća na dar 7

Naše mjesto

Cilj nam je treća liga 10

Razgovor

Posebno se ponosimo otvaranjem
nove županijske bolnice 11

Naše mjesto

Nakon pet godina ponovo fešta 12

Reportaža

Autohtona labinska sorta vina – pucavac 14

Reportaža

Prvi voz napravio sam u 3. razredu
osnovne škole 15

Naše mjesto

Sveti Lovreč Labinski 16

Projekti

Labinski Narodni muzej 18

Naše mjesto

Vrijedne ruke čuda rade 19

Projekti

Djeca pišu knjige za djecu 20

Reportaža

I za rekreativce i profesionalce 21

Naše škole

8. Škola demokracije Vijeća mladih 22

Općina Raša

Aktualnosti 23

Labinjonske besedi i receti

I kleto 24

Štruklji 24

Ca je novega? pripremamo za Vas – javite nam
o čemu biste željeli čitati!

Razgovor s dogradonačelnikom Zaprešića, gospodinom Željkom Turkom

Gradimo golf centar Novi dvori

Samo petnaestak kilometara zapadno od hrvatske metropole, smjestio se grad Zaprešić koji postaje sve atraktivnijim mjestom za življenje. Rekli bismo, to je grad po mjeri čovjeka. Skladan spoj urbanih sadržaja te ljepote prirode i povjesne baštine.

Grad Zaprešić se posljednjih godina svakodnevno razvija i mijenja svoje lice.

Veliki trgovački centar na preko milijun kvadrata gradi se preko puta Zagorske magistrale, uređuje se gradski trg, a grade se i novi stambeni objekti.

Najnoviji projekt grada Zaprešića je uređenje golf centra Novi dvori. O velikim planovima

uređenja Novih dvora Jelačićevih na području Zaprešića, kao i o uređenju golf igrališta, razgovarali smo s dogradonačelnikom Zaprešića, gospodinom Željkom Turkom.

U kojoj je fazi izgradnja golf terena?

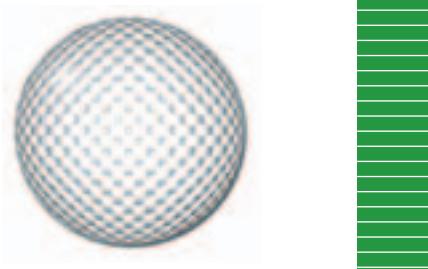
► Završena je prva faza izgradnje. Na površini od 4,5 ha napravljeno je vježbalište s tri rupе, prostor za početne udarce i za vježbanje završnih udaraca. Vježbalište ima izgrađen sustav odvodnje i navodnjavanja te rasvjetu za noćno igranje. Ovo je prvo vježbalište u Hrvatskoj koje može ponuditi noćno igranje.

Tko najviše igra golf i je li golf sport rezerviran za one s dubljim džepom?

► Golf mogu igrati osobe od 7 do 77 godina. U pravilu igraju sve generacije: juniori, odrasli i osobe treće životne dobi. Postoji fama o golfu kao izuzetno skupom sportu. Činjenica je da bavljenje tim sportom ima svoju cijenu, ali ni približno tako kao što se to javnost prikazuje. Cijenom je usporediv s jednim zimskim skijanjem u inozemstvu.

Što osim golf igrališta uključuje ovaj projekt?

► Centralni objekt, povijesni dvorac bana Jelačića je u ruševnom stanju i hitno treba renoviranje. Nakon izrade idejnog rješenja te unutrašnjih statičkih ispitivanja krenut ćemo s izmjenom krova, fasade i prozora. Završavamo stazu oko kapelice te ostalih puteljaka u šumi gdje se nalazi i grobnica obitelji Jelačić. Uređena je galerija Skurjeni u kojoj se održavaju izložbe, napravljeno malo dječje igralište. Svi 17 objekata bit će turističko rekreativne i ugostiteljske prirode i dio spomeničke baštine Republike Hrvatske.

Cipele za golf imaju male ripne koje omogućuju stabilan stav kod udarca.

Oprema za golf može stajati od 2.000 eura do vrtoglavih 200.000 eura

U klasičnoj golf partiji igrač prolazi oko 10 kilometara

U Hrvatskoj postoji desetak golf klubova

Održan 4. Građanski sat "Ca je novega?"

Stiže pokretna imisijska stanica

Glavne teme su bile smanjenje buke, pokretna imisijska stanica i pokretanje dječjeg vrtića.

Četvrti Građanski sat "Ca je novega?" održan je 29. rujna u društvenom domu u Koromačnu. S Albertom Szabom, predsjednikom Uprave i Žarkom Horvatom, direktorom industrijske ekologije razgovaralo je dvadesetak okupljenih građana. Glavne teme ovog skupa bile su tri točke: smanjenje buke koja dopire iz postrojenja, nabavka pokretnе imisijske stanice i pokretanje dječjeg vrtića u Koromačnu.

"Holcim je zatvorio sve otvore oko mlinu cementskog. To znači da ćemo u listopadu ponovo provesti mjerjenje buke da vidimo koliko smo bili uspješni u smanjivanju buke. Bez obzira kakvi će rezultati biti, objavit ćemo ih, ali i nastaviti raditi na daljem smanjenju buke", rekao je Horvat.

Pokazalo se da građane trenutačno više brinu tri druga izvora buke: preša koja uz to i neugodno vibrira, kamioni cisterne koji u popodnevnim satima i vikendom leteći pepeo prazne vlastitim kompresorima i brodovi koji noću čiste štive od zaostalog cementa. "Nema razloga da se brodovi čiste noću", rekao je Horvat i obećao te pojave otkloniti.

O pokretnoj stanici koja mjeri imisiju štetnih tvari Horvat je rekao da ju je Holcim već nabavio i da će za koji dan biti postavljena u Brovinjku koje je, prema ružičastom vjetrovu, najviše na udaru imisija. Stanica će biti predana Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije na čijim će se internet stranicama moći pročitati rezultati mjerjenja.

Građani su se nakon skupa uvjernili kako tek su radovi na obnovi Društvenog doma.

Na terasi ispred doma predsjednik uprave Albert Szabo nakon Građanskog sata pridružio se dečkima na malom nogometu

Horvat je uvjeren da će time konačno biti otklonjene sve sumnje u to da tvornica na okoliš utječe više nego što zakonske odredbe dopuštaju, odnosno da mjerjenja imisije koja je do sada provodio Zavod ne daju pravu sliku stanja.

Holcim je podržao ideju osnivanja odjeljenja labinskog dječjeg vrtića u Koromačnu, a utvrđeno je i da postoji dovoljan broj djece. S obzirom da na Građanskom satu nije bilo načelnika, o dječjem vrtiću se nije moglo raspravljati jer je osnivanje takve ustanove u nadležnosti Općine.

Vezano uz promet, Holcim će učiniti sve sa svoje strane da se kod pošte postavi znak o suženju ceste koji tu nedostaje, te da se na kolnik pred školom postave trake koje upozoravaju na potrebu smanjenja brzine.

Kolonija keramičara na Skitači

Kreativno izražavanje u japanskoj raku tehnici

Na Skitači se od 6. do 11. rujna održala kolonija keramičara koju je u suradnji s Holcimom i Labin-Zdravim gradom organizirala Udruga za promicanje inkluzije Zagreb.

Inkluzija znači uključivanje osoba s posebnim potrebama u svakodnevni život, a jedan od načina su i druženja u likovnim kolonijama. Holcim je podržao ideju Udruge o koloniji te putem Labin-Zdravog grada uključio osobe s teškoćama u razvoju iz Labina. Na taj način su na Skitači objedinjena tri projekta u kojima partnerski sudjeluju: Planinarski dom Skitača, Zdravi grad i Inkluzija.

Sedamnestoricu štićenika iz Zagreba i Osijeka i njihovih troje odgajatelja drugog su dana kolonije posjetila djeca iz Centra "Liće Faraguna", a trećeg dana su im gosti bili korisnici Dnevnog boravka za osobe s posebnim potrebama s roditeljima. Tog zadnjeg dana se akademskom kiparu Borisu Roce iz Rijeke koji je vodio radionicu pridružio labinski obrtnik Masimo Jenkel koji je pokazao i objasnio rad na grnčarskom kolu.

Voditeljica kolonije, defektologinja Valerija Jelić objasnila nam je da je njihov boravak u Istri započeo dan prije početka kolonije. U Poreču smo posjetili vrhunskog hrvatskog umjetnika u keramici, Emila Benčića i razgledali njegove radove. Drago nam je da Holcim podržava ovakve akcije za osobe koje imaju teškoće u razvoju i

kojima treba pružiti šansu da pokažu što mogu napraviti.

Psihologinja Franka Filipi Užičanin, voditeljica Dnevnog boravka također smatra da je izražavanje u keramici bio pravi doživljaj za njene štićenike.

Mi smo tek u začetku i tek smo prošli probni rad. Radili smo svi, čak i roditelji. Svatko je napravio par radova koje će članovi Udruge odnijeti u Zagreb i izložiti ih na izložbi.

Poanta je u tome da se družimo, zajednički stvaramo i zajednički se veselimo onome što napravimo.

Što je to raku? Predmet se isprofilira, osuši i ispeče u električnoj peći. Nakon toga ga se oboji i ponovo peče u plinskoj peći na viskoj temperaturi. Zatim se vadi i stavљa u piljevinu gdje bez prisutnosti kisika dolazi do tzv. redukcije i na površini se pojavljuju metalni oksidi zlata, srebra i bakra. Nemoguće je dva puta dobiti iste šare i u tome je draž te tehnike. Raku jednostavno znači igra, uživanje, objasnio nam je Boris Roce.

Obnova društvenog doma

Imat ćemo i fitness centar

*Svatko tko može i kada
može dolazi na gornji kat
i pomaže na način na koji
najbolje zna i umije.*

Grupa mladih, okupljenih oko Elera Dobrića pod nazivom Građanska inicijativa, koja je dobila Holcimovo sponzorstvo za obnovu bivše kino sale i pretvaranje iste u Društveno rekreativni centar "Sala", ovih dana u punom je zamahu. Naime nakon što su profesionalci odradili svoj posao i zamjeni-

zora i vrata donje etaže. Druga faza je obnova unutrašnjosti donje etaže. Treća i četvrta faza će biti uređenje vanjskog izgleda zgrade i okoliša. A da bi sve bilo transparentno osnovat će se odbor koji će sačinjavati članovi lovačkog društva, ribolovci, članovi županijskog Caritasa, stolnotenisaci, umirovljenici, članovi sindikata i kluba mladih Koromačna, te će svi oni zajedno upravljati "Salom".

li vremenom nagrijene drvene prozore na katu novom PVC stolarijom i nakon što je zaliđena nova "ploča" i postavljeni laminati uhvatili su se u koštač s kistovima i bojom te krenuli u bojanje zidova puni entuzijazma. Naime ovaj završni dio radova zasniva se u potpunosti na volonterskoj osnovi. Svatko tko može i kada može dolazi na gornji kat i pomaže na način na koji najbolje zna i umije. Od siječnja krećemo sa fitness centrom, govori nam Eler. Mjesečna članarina će biti 50 kn, a godišnja 500 kn. Sva ta sredstva bi se odvajala za održavanje fitness centra i nabavku novih sprava.

Sama svrha projekta je poboljšanje kvalitete života lokalne zajednice za sve dobne skupine i uzraste kako bi se kvalitetno iskoristilo slobodno vrijeme bilo da je riječ o rekreaciji, razondi, druženju, sportu ili kulturnim događanjima.

Osim što je Holcim izdvojio sredstva za obnovu, Općina Raša je bez ikakve naknade dala sve prostorije na korištenje te je spremna snositi troškove struje i vode. Kompletna obnova doma odvijat će se u četiri faze. Prva faza je obnova prostorije gornjeg kata, pročelja i rasvjete ispred prostorija gornjeg dijela te zamjena pro-

Eler Dobrić, Građanska inicijativa

Prvi dan škole

Sreća na dar

Prvi je dan škole. Za razigrane, mašti sklopane šestgodišnjake, nenavikle na pretjeranu poslušnost i nametnuta im pravila, prvi je dan škole jedan od traumatičnijih trenutaka u životu.

U namjeri da im olakaša taj dramatični prelazak u novi životni ciklus prepun složenih zadataka, zamki, pisanih i nepisanih pravila, Holcimova ekipa pojačana bogatim i vrijednim darovima – laptopovima i priborima za oblikovanje raznih figurica iz gipsa i plastelina, te razigranim klaunovima – Jelenom i Danijelom i sanjareće infantilnim pamtomimičarem Franetom, uputila se prvog dana škole u posjet osnovnim školama labinštine.

Malom područnom odjelu OŠ Ivana Batelića iz Raše u Koromačnu – našem prvom domaćinu, ova je školska godina “donijela” samo jednog novog đaka prvaka – Luku. A Luka, suprotno uobičajenoj plahosti i zbumjenosti prvašića, zrači dubokim mirom i sigurnošću, jer u miješanom razredu s ukupno šest učenika, Luka sve učenike već dobro poznaje. Igrao se s njima či-

tavo ljetno na šljunkastim, vrelim plažama Kormačna.

Uručivši darove teti učiteljici (jedan laptop i veliki paket prepun gipsa i plastelina u bojama) ostavljamo složnu družinu učenika u neobavezujućim prvim školskim čavrilijanjima o prošlim ljetnim praznicima.

– Što je priroda? – tek toliko, za “zagrijavanje” pita učiteljica Alma. – Sve ovo što nas okružuje – odgovara brzo Petra.

Skršeno zatvaramo vrata iza kojih se još samo naslućuje radni žamor i priprema za sve složenije i teže školske zadatke i programe.

A naša razigrana klauno-pantomimičarska trojka već dobro razgibana međusobnim udaranjem ogromnim, plastičnim čekićem po glavi i valjanjem po podu, pojavila se pred osnovnom školom Vitomir Širola Pajo u Nedešćini. Opkočljeni razdraganom djecom, šarenim klaunovim super gegovima izazivaju nekontrolirane salve smijeha, da bi se već u drugoj situaciji neobično plahim pokretom pamtomimičara Franeta, po-

U učionici, gdje se smjestilo jedanaest novih đaka, učiteljica Renata Lipović iznenadila je sve prisutne pravom, velikom tortom.

Na oglasnoj ploči ukrašene učionice naljepljene su ribice u tisuću raznih boja i pozdrav prvašićima "Dobro došli!". Na klupama, svakom se učeniku smiješi jedna olovka i lizaljka.

takla zabrinutost u široko rastvorenim očima prvašića, kao i njihovih mama i tata.

U učionici, gdje se smjestilo jedanaest novih đaka, učiteljica Renata Lipović iznenadila je sve prisutne pravom, velikom tortom.

— Torta je od jagode, višnje i šлага — objasnjava nam učiteljica Renata. — Tortu napravim često za neke prigode, recimo Novu godinu ili za prvi dan škole, tad uvijek napravim tortu za svoje učenike.

Ne možemo doći k'sebi. Zamišljamo učiteljicu koja umjesto jedinica reže velike kriške torte i strogim pogledom poslužuje pune tanjurice ispred svake crvenom olovkom išarane domaće zadaćnice. Mora da je divno biti učenik u razredu učiteljice Renate?

Stoga ostajemo još malo u Nedečini opipavajući prve utiske Monike i Antonije koje su upravo krenule s mama svojim kućama nakon prvog dana škole.

— Torta nam je bila odlična — priznaju složno prvašice. — Evo doobile smo i gumice — pružaju nam na ogled prekrasne, ljubičaste gumice u obliku mačke koja se zadovoljno smije.

— A sutra se moramo dignuti već u sedam — tužno dodaju.

— Inače mi već znamo sva slova — izmamljujući od nas divljenje — dodaje Monika.

Ali mi znamo da u vrtiću djeca svašta nauče, pa kao da smo prečuli to malo hvalisanje, pozdravljamo Moniku i Antoniju dugačkim, klaunovskim mahanjem ruku.

Naša sljedeća stanica osnovna je škola Ivo Lola Ribar u Labinu — jedina škola labinštine u kojoj je već drugu godinu za redom zabilježen porast broja učenika.

— "Kad si sretan koljena potapšaj ti (pljas, pljas), kad si sretan lupi nogama o pod (tup, tup)

kad si sretan i kad želiš s drugim dijelit sreću tu, kad si sretan lupi nogama o pod (tup, tup)....!" — pjevaju viši razredi prvašićima koji ugodno se smjestivši u klupama pokraj svojih mama, razigrano mlataraju nogama koje im vise s prevelikih stolica i prate program organiziran njima u čast.

Učiteljica Helena preko razglasa poziva nove učenike da se poredaju ispred svoje učionice. Na oglasnoj ploči ukrašene učionice naljepljene su ribice u tisuću raznih boja i pozdrav prvašićima "Dobro došli!" Na klupama, svakom se učeniku smiješi jedna olovka i lizaljka.

U osnovnoj školi Matija Vlačić u Labinu, oduševljena Holcimovim laptopom za svoj razred prepun prvašića, učiteljica Jasna, još pod velikim dojmom, uzbudjena, prisjeća se ne tako davnih školskih dana kad su u školi bila i tri prva razreda po trideset učenika, a sad je samo jedan prvi razred od dvadeset učenika.

— Djece ima sve manje, to je činjenica. Ove godine upisano je tek dvadeset učenika u matičnoj školi i devet u područnoj školi u Rapcu. Evo, to su oni prvašići u plavim majicama s nacrtanim delfinima — upućuje nas na učenike iz Rapca, učiteljica Jasna.

Klaunovi Jelena i Danijel i pantomimičar Fran ne tako su jako interesantni da, dok klaun Danijel upumpava zrak u ispumpanog Franeta koji leluja pozornicom lagan poput lista, od zabeze-knutih učenika iz Rapca ne uspijevamo ništa sa-znati.

– Meni se najviše sviđaju klaunovi, ona teta sa zelenom kosom – odaje nam Sana.

– A meni su jako ljeti klaunovi. Ljeti su, a naj-ljepši je onaj dečko koji samo šuti – kaže Kristina.

I klaunovima i pantomimičaru najljepše je u Centru "Liče Faraguna" u Labinu. Tamo njihove tajne, tužni pogledi i veselo glupiranje po-primaju nevjerljatne obrate i snagu. I mi smo neobično oduševljeni tom spontanom igrom. Ipak moramo požuriti. Još nas s nestrljenjem očekuju prvašići OŠ Vladimir Nazor u Potpiću. I nijima treba pružiti utjehu u smjehu i klaunov-skim vratolomijama. Jer škola je ipak daleko od bezbrižnog maštarenja i igre.

OŠ Ivana Batelića, Koromačno

Ušuljavši se u jedinu učionicu, klaunove ni-su zbumile širom otvorene oči petoro učenika. Stali su odgovarati učiteljici Almi Po-ljak, no domaćini su ih "šišali" u prirodi i matematici. "Što je to priroda?". "Priroda su kruške!" odgovori klaun, a jedini ga prvašić smjesta ispravi: "Priroda je sve oko nas!" Iako je televizija "zagađivač prirode", ljubav prema ekranima ipak je jača: na pri-jenosnom računalu Raymond i Toni u sekundi su skužili igrice. Veliki će im pak paket s rekvizitima za izradu božićnih ukrasa pomoći da, baš kao i lani, prodajom sakupe više od tisuću kuna i počaste se izletom.

OŠ Ivana Batelića, Raša

"Klaun! Vidi ga klaun!!!” vrište svi i trče u sportsku dvoranu. Unutra – more. Trinaest sretnih prvašića poslušno maše rukama glumeći valove; ostali su koralji, ribice, čak i trajekti. Sve pod redateljskom palicom plavokosog klauna, koji nije mogao izdržati: "Psssst, imate darove!" U graji, samo su sretnici uspjeli vidjeti "skriveno blago". "YESSSS! Dobili smo kompjuter!", vikao je mali Dino bježeći od fotoaparata. „Petašice“ su, međutim, rado pozirale pred objektivom. Rekoše: „Klaun je genijalan! Kad bi nam bar ostao pomagati s predsta-vom za prvašice... Uf!“.

Centar Liče Faraguna, Labin

Učiteljice su obećale iznenađenje. Vrijedi-lo im je vjerovati. Iza zida provirili su klaunovi koje je 15 učenika otprve prihvatile. Nije bilo vremena za trikove: posvetivši se svakom djetetu posebno, klaunovi su po-godili u sridu. I dok su se dečki sjatili oko računala, živahna je Lorena oduševljavala komentarima: "Najbolji mi je onaj koji ne priča! A, ti klaunovi, pričaju oni normalno? Kako se zovu? Zašto imaju takvu kosu?" Podržale su je, ništa manje znatiželjne, Sa-nja i Kristina.

OŠ Vitomira Širola Paje, Nedešćina

Zbumjene i prestrašene, prvašice smo za-tekli dok su se, s roditeljima i ponekom nonom, častili tortom i keksima. Starije je ulazak klaunova (u)zbumio više nego klin-ce. Izmamivši pokoji osmijeh, darežljivi su gosti ubrzo djecu namamili na igru velikim gumenim čekićem, jasno poručivši da udaranje nikako ne može biti "cool". "Kom-pjuter smo dobili?", čudila se sramežljiva Ivona. Nije, naravno, sve ostalo na tom ugodnom iznenađenju...

OŠ Matije Vlačića, Labin

I u ovoj su školi najmlađi đaci mogli uživati u predstavi njihovih starijih kolega te onoj, kako su rekli mali rabački "Delfini", "zele-nog, plavog i onog koji ne govori". Da je vri-jeme za darove, upozorila je mala, simpatična najavljuvica, i to u maniri prave TV zvijezde. Ravnateljici nije preostalo nego da uz asistiranje klaunova udovolji znatiželjnim očima i zaviri u kutije. Frcale su same petice; veselju nije bilo kraja...

OŠ Vladimira Nazora, Potpićan

Glavna zvijezda bio je mali Nino – ponudio se otvoriti sve darove. Uz malu pomoć zelenokosog klauna uspio je "ispraznit" veliku smeđu kutiju. Nije mu se baš lovila uha ideja da netko od njegovih kolega baci oko u crni torbičak. Ni roditelji nisu mogli sa-kriti uzbuđenje zbog posjeta "iz vedra ne-ba", baš kao ni sreću što su njihovi klinci u ovakvom stilu započeli školsku godinu...

Osnovan Stolnoteniski klub Brovinje

Cilj nam je treća liga

... vrlo dobre Internet stranice kluba na adresi <http://stk-brovinje.lidonet.net>

Upravni odbor –
Zoran Dobrić,
Elvis Dobrić, Igor
Dobrić, Anđelo
Višković i Edi
Dobrić

Svi ljubitelji sporta koji još nisu čuli za malo naselje Brovinje koje se prostire na brežuljku iznad Koromačna uskoro će za njega čuti. Barem prema ambicioznim najavama članova novosnovanog Stolnoteniskog kluba Brovinje koji imaju namjeru boriti se u trećoj hrvatskoj ligi. Iako su im planovi ambiciozni, nisu ne-realni. To se moglo vidjeti i na osnivačkoj skupštini Stolnoteniskog kluba Brovinje održanoj 8. rujna u Koromačnu kada je Upravni odbor kluba vrlo ozbiljno i profesionalno prisutnim gostima prezentirao način rada i planove kluba i pri tom dobili podršku od načelnika općine Raša Josipa Knapića, od Dejana Đešelja, tajnika istarskog ST saveza i ostalih prijatelja stolnog tenisa, među kojima se posebno isticala stolnoteninska ekipa policijske stanice u Labinu.

Cilj osnivanja kluba je da svojim djelovanjem pridonosi razvitu i promicanju stolnog tenisa na području općine Raša, grada Labina ali i okolnih općina pa i šire. Da potičemo i stva-

mlade nade STK Brovinje

ramo uvjete za postizanje vrhunskih rezultata u ovom sportu, razvitku sportskih aktivnosti djece i mladeži te građana svih uzrasta, rekao je tom prilikom predsjednik kluba Igor Dobrić, koji kada ne igra stolni tenis radi kao profesor u pazinskoj gimnaziji. Do sada je klub organizirao i odazvao se na desetak turnira, a u tijeku je, u suradnji sa županijskim savezom i labinskima školama, pokretanje škole stolnog tenisa. Ozbiljan pristup radu dokazuje i pokretanje vrlo dobre Internet stranice kluba na adresi <http://stk-brovinje.lidonet.net> na kojoj možete saznati sve što Vas zanima o klubu. A svi koji ste zainteresirani zaigranje ili upis u klub možete kontaktirati Igora na broj 091/556-4854 ili Zorana na 098/595-282. I na kraju, iskreno se nadamo da će ova ekipa entuzijasta ponovno pokrenuti igraje stolnog tenisa na labinstini.

Ivan Hanžek – gradonačelnik Grada Zaboka

Posebno se ponosimo otvaranjem nove županijske bolnice

Recite nam nešto u najambicioznijem planu Grada Zaboka!

▼ Ove godine dovršavamo otkup zemljišta za izgradnju sportsko-turističkog aerodroma. U fazi smo pregovora s Hrvatskim nogometnim savezom i s Termama Tuhelj vezano na otvaranje centra HNS-a i UEFE za nogometne pripreme i školovanje mlađih nogometnika. Oni imaju potrebu za objektom koji može prihvatiti manji zrakoplov i helikoptere. Potrebno je izgraditi pristupne puteve i ceste, te, isprva travnatu, a kasnije i betonsku ili asfaltno-betonsku poletno sletnu stazu.

Kako napreduje projekt toliko željene sportske dvorane?

▼ Do proljeća bi trebala biti riješena papirologija i planovi za izgradnju sportske dvorane u Zaboku, kapaciteta do 1500 mesta. Trodijelna dvorana koristila bi zabočkim školama i gradskim klubovima.

Što je po Vašem mišljenju najprije potrebno riješiti?

▼ Državna cesta, prilaz dr. Franje Tuđmana, popularna „industrijska“ preopterećena je, te čak osam investitora nisu mogli početi graditi zbog nesuglasnosti s Hrvatskim cestama.

Očekujemo nove gospodarske investicije, zatvaranje finansijske konstrukcije putem kreditnih sredstava za novu cestu u gospodarskoj zoni, paralelno s „industrijskom“.

Očekuje se proširenje prometnice s trećim trakom i modernizacija križanja.

Nužno je i rasterećenje tranzitnog prometa kroz Zabok, pa bi obilaznica između Zaboka i Oroslavja, riješila prometne probleme. Produžena će biti i Kolodvorska ulica, s ciljem rasterećenja prometa kroz sam centar.

Koje su završene i buduće investicije značajne za Grad Zabok?

▼ Sređivanje komunalne infrastrukture, uređenje Trga Dragutina Domjanića sukladno nagrađenom radu na arhitektonskom anonimnom natječaju, rješavanje prometnica i pješačkih nogostupa. Posebno se ponosimo otvaranjem nove županijske bolnice, koje je planirano 30. lipnja 2006.

Od osam investicija, najznačajnija je autobusni kolodvor uz izgradnju stambeno-poslovnih objekata u tzv. Centru tri.

Sređivanje komunalne infrastrukture, uređenje Trga Dragutina Domjanića..., rješavanje prometnica i pješačkih nogostupa.

Sekovanje u Koromačnu

Nakon pet godina ponovo fešta

*... ovo je tek početak.
Bit će još fešta kao
nekada.*

Usubotu 27. kolovoza ponovno je nakon pet godina održana tradicionalna fešta Sekovanje ili kako je još neki zovu Sekvanje. Eler Dobrić i Robert Cavenago odlučili su prekinuti petogodišnji "post" i uz pomoć Općine Raša i 40-tak sponzora sa cijele Labinštine pokrenuli inicijativu s kojom je Koromačno opet dobilo svoju feštu. Na igralištu uz Društveni dom, nekoliko stotina gostiju jelo je, pilo, plesalo i pjevalo do ranih jutarnjih sati i jedino je ljetni pljusak mogao prekinuti veselicu koju su priredili Trio Rio i Jozefina i Alen Lazarić i njegovi Anđeli. Vidjelo se ovom prilikom da su ljudi ovoga kraja željni izlaska i druženja, plesa i zabave pa kao što i najavljuju mladi organizatori koji sebe nazivaju "Građanska inicijativa lokalne zajednice" – ovo je tek početak. Bit će još fešta kao nekada.

Osim fešte i štandova sa dobrom morskom "spizom" organizirana je i bogata lutrija koja se po reakciji gostiju pokazala punim pogotkom, a

čiji je prihod namijenjen uređenju zajedničkih prostorija u "Sali", kako ovdje zovu društveni dom. U ulozi voditelja programa uspješno se snašao Danijel Fonović iz Koromačna koji se pokazao i kao izvrsni svirač miha. A kad su sopci Đino Bučić i Lino Miletić na sopilama zaspali, nekolicina starijih mještana pod vodstvom Gracijele Ađijević zatancali su balun.

Jednog od posjetitelja Remiđu Dobriću zatekli smo u društvu svoje supruge Marije i svojih rođaka iz talijanske Caserte Maura Dobrića sa suprugom i kćeri Miriam. "Va fešta se po starinski zove Sekvanja" rekao nam je Remiđo nakon malo provokativnog pitanja – Sekovanje ili Sekvanje? Koliko se već godina slavi Sekvanja nismo uspjeli doznati, međutim i najstariji stanovnici pamte da su kao djeca već dolazili

"Danas vidin puno nepoznatih ljudi, malo nas je prišlo domaćih,"

can, Opatijski suveniri, Dalibor Brun, Đorđi Peruzović i Grupa 777 sa Irom Kraljić.

I načelnik općine Raša Pino Knapić bio je i više nego zadovoljan viđenim. "Drago mi je da je inicijativa krenula od mladih koji vole svoje mjesto i svoj kraj i davaju veliki doprinos da se ožive stari običaji i tradiciji ovoga kraja. Šteta bi bilo zapustiti feštu Sekovanja jer je to tradicija stara više desetljeća. Ja pamtim da smo kao mladi čak iz Raše pješke dolazili u Koromačno. A slijedeće godine feštu ćemo organizirati kao cijelodnevni program kroz razne sportske manifestacije."

Poznавајући Elera i Robija ne sumnjamo da će i slijedeće Sekovanje biti opet prava fešta tu "pod Sveti Ivon" kako Koromačno i okolicu zovu Skitačani.

Prema Rimskom martirologiju današnji je datum izabran za proslavu mučeništva ili glavosjeka sv. Ivana Krstitelja, jer je na današnji dan po drugi put pronađena časna njegova glava. Ta je glava kasnije bila prenesena u Rim, gdje se s velikim poštovanjem čuva u crkvi Sv. Silvestra ad Campum Martium. Osim sv. Marka, mučeništvo sv. Ivana opisuje sv. Matej i sv. Luka. Ti opisi idu u red najdramatičnijih scena Novoga zavjeta.

na feštu. "Pamtin feštu kada son ja ime 15 let, znači već 50 let. Harmonika se svirala i držala se maša poli sv. Ivana. Ljudi su pridevali s tovari od sih kroji i bi je samonj. Danas vidin puno nepoznatih ljudi, malo nas je prišlo domočih," požalio se Remiđo.

I Lino Dobrić iz Brovinja nam je rekao da se nekada održavao sajam povodom Sekovanja. "Sekovanje je vezano uz crkvu sv. Ivana Krstitelja (Glavosjeka) koja se nalazi iznad uvale Vošćica i Koromačna. Ljudi su nekada pridevali i iz Raklja, Peruški, Rovni, Skitače i Škvaranske. Pokle se to malo pozabilo i ni se cuda let slavilo."

Ponovni početak proslava Sekovanja počeo je negdje '62 kad se u staroj crkvi opet počela držati misa. A nakon izgradnje terase uz dom 1972, omladina je preuzeila organizaciju fešti i bez ikakvog sponzora, samo sa zaradom od prodanih ulaznica, uspjeli dovesti u to doba najpopularnije pjevače i grupe kao Anelidi, Lidija Per-

Organizatori Eler Dobrić i Robi Cavenago

Brgod uključen u Vinsku cestu Labinske republike

Autohtona labinska sorta vina – Pucavac

Dorijano Licul

Pucovinu karakterizira debeli korijen i ružičasta boja, kao i prepoznatljiv okus, za koji se govorilo da ne udara u glavu nego u noge.

Dorijano Licul iz Brgoda nije tipičan vinar, u čijem se podrumu rađaju Chardonnay i ostale bjelice. Pucavac, gotovo izumrla sorta tipična za ovo područje, odavno privlači pažnju našeg sugovornika te ga čini zadovoljnim nakon napornog radnog dana. Uz enološke prospekte, na njegovom radnom stolu primijetili smo i literaturu iz Ajurvede (drevna istočna mudrost o životu i zdravlju) i makrobiotičke prehrane; Dorijano je doista čudan svat.

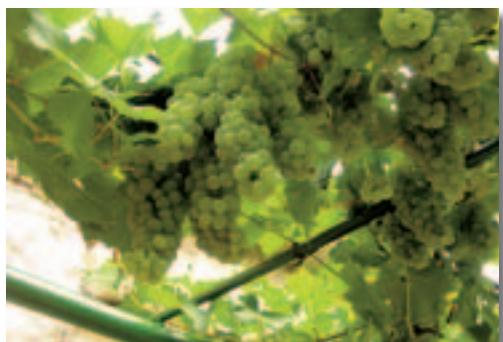
► Da točno, istina je da se alkohol u makrobiotici ne preporuča, ali gdje bi, molim vas, došli kad ne bi tu i tamo popili dec vina, pita se Dorijano.

– U Brgod sigurno ne, odgovaramo mu, promatrajući svijet kroz ružičastu zavjesu čaše pucavca. S obzirom da je nedavno ustanovljena Vinska cesta Labinske republike, čiji je nezaobilazni dio i Liculova konoba, mnogi će se uskoro upoznati s tom sortom, ali i drugim vrstama plemenite kapljice. Na vinske delicije ukazuje nedavno postavljeni putokaz vinske ceste, smeđa tabela ukrašena bijelim grozdom, stvarajući prepoznatljiv znak svih labinskih vinarskih domaćinstava, pa tako i Liculovog.

► Ne želim se zasad previše izlagati javnosti, jer ono najbolje tek predstoji. Planiram izgraditi podrum, u kojem bi osim prostora za čuvanje, uredio i prostoriju za degustaciju i prodaju. Nalazit će se kraj moje kuće, na oko 160 četvornih metara.

Godišnja proizvodnja u profesionalnim je razmjerima još mala, i iznosi oko četiri tisuće boca. Vlastitih trsa Licul ima sedam tisuća, a koristi se i otkupom. Od vlastitog uzgoja na pucavac ili pucovinu otpada oko dvjesto trsa. Danas ga još ima na livadama kraj Trgeta, no vrlo je rijedak, iako je svojedobno prekrivao područje od Brseča do Raše. Pucovinu karakterizira debeli korijen i ružičasta boja, kao i prepoznatljiv okus, za koji se govorilo da ne udara u glavu nego u noge. Razmnažanjem cijepova još uvek postoji vjerojatnost da će se sorta očuvati, ostvare li se Liculovi planovi o izradi istraživanja u prečkom Institutu za poljoprivredu, kojim bi se trebala potvrditi autohtonost i ustanoviti njenе kvalitete.

▼ Najviše se čovjek okupira s jednostavnim pitanjem kako napraviti što bolje vino. Dobra kapljica se rađa u vinogradu, pa tek onda u podrumu. Tehnologija ne igra nikakvu ulogu, ako je sirovina loša, kaže Dorijano, inače jedan od rijetkih poluprofesionalnih vina- rara još uvek vjernih tradicionalnoj metodi proizvodnje vina nekontroliranom fermentacijom, odnosno bez sistema za hlađenje.

S dvjestotinjak trsova, pojašnjava Licul, ne isplati se komercijalno proizvoditi pucovinu. Pri takvoj kvantiteti, proizvod postaje nešto kao rijetki ukras. Donja je granica isplativosti, tvrdi, tisuću trsova, što ne zahtijeva samo novac, već i mnogo vremena i pomoćne radne snage. Za početak pravog vinarskog biznisa, pak, potrebno je najmanje deset tisuća eura po hektaru, ne računajući mehanizaciju.

Ipak, kako se pucovina očuvala stoljećima, i to u vrijeme kada je vinarstvo bilo na znatno nižoj razini, za vjerovati je da za sve autohtone sorte, kao i ostale adute labinske tradicije, dolaze bolji dani.

Vinko Keresteš – djedica zlatnih ruku

Prvi voz napravio sam u 3. razredu osnovne škole

Pomalo je neobičan bio životni put, danas udovca, Vinka Keresteša. Rođen je 1928. u mjestu Stražeman pokraj Slavonske Požege. Služeći vojsku prekomandiran je u Koromačno 29. studenog 1949 i od tada ga nije više naruštao. Jer tu se zaljubio u Mariju iz Brovina.

Vinko je mlad svirao bas u seoskom tamburaškom orkestru.

nja i oženio je samo osam dana nakon izlaska iz vojske 1951. Iste se godine zaposlio u tvornici cementa na poslovima termodinamike. Najprije na električnoj centrali, a od 71. radi kao šef kotlovnice sve do mirovine. "Moj sam prvi i zadnji dan staža odradio tu u Koromačnu, ukupno 40 godina i 20 dana", govori nam sa vidnim uzbudnjem, ali i sa sjetom barba Vinko. "Na-

Crkvica sam napravio jedno 20-tak komada.

Ovakva je bila moja prva barka od 3 metra. Napravio sam ih tri u Koromačnu.

kon umirovljenja 1991. godine prvi sam se put našao u situaciji da mi je dosadno i da ne znam šta bih sa sobom. Međutim to je jako kratko trajalo jer sam se vrlo brzo vratio mom hobiju iz mladosti a to je izrada predmeta od prirodnih materijala, prvenstveno od drveta. Sjećam se da sam prvi voz napravio još kao dijete u 3. razredu osnovne škole kao školski rad, na kojega sam bio strašno ponosan." Danas je Vinku kuća puna rukotvorina, a kako kaže još ih je više poklonio prijateljima. "Ma napravio sam toga da ne bi stalo u jednu veliku sobu, kaže barba Vinko. Svi materijali su suha drva koje nadem u šumi." Svoju je garažu pretvorio u pravu stolarsku radionicu sa svim mogućim alatima od čega je većinu sam izradio. I dok u radionici stari radio svira, barba Vinko, bježeći od samocene, pali svoj „torno“ napravljen od ručne bušilice i počinje tokariti novi komad drva, budeći svoje uspomene na djetinjstvo i mladost.

1971. Vinko je za 20 godina staža dobio na poklon sat.

"Ma napravio sam toga da ne bi stalo u jednu veliku sobu."

Vinko Keresteš, prvi s desna, 1949. u vojsci u Koromačnu.

S Lucijanom Diminićem, iseljenikom iz Sv. Lovreča, o zanimljivoj prošlosti toga kraja, egzodusima i pučkim velikanima

Sveti Lovreč Labinski

Lucijan Diminić

More i pomorstvo u drugoj će ih polovici 20. stoljeća zauvijek odvesti u novu domovinu.

Pomorstvo je dalo život Svetom Lovreču Labinskemu, ali i zauvijek odvelo njegove stanovnike u nove domovine

Lucijan Diminić jedan je od brojnih iseljenika sa srcem u starom kraju, a prebivalištem na nekom više ili manje udaljenom mjestu. Svoja je zapažanja o proteklom stoljeću zabilježio u knjizi pod nazivom "Sv. Lovreč Labinski i okolica", izdanoj nedavno na hrvatskom i engleskom jeziku u nakladi Mathias Flacius.

Područje Sv. Lovreča bilo je u proteklom stoljeću izloženo brojnim egzodusima. Koliko su i kako oni utjecali na život ovoga kraja?

▼ Egzodusi su imali ogroman utjecaj. Sv. Lovreč je jednostavno opustio. Prvi je uslijedio iza I. svjetskog rata. Istina, nije bio tako brojan kao drugi, ali u novostvorenu jugoslavensku državu otišli su gotovo svi intelektualci; tri učitelja Diminića, dva iz Sv. Lovreča, a jedan iz Vlakova, svećenik Višković iz Trgeta i pravnik Jelčić. Jednostavno, prestala je narodnjačka aktivnost svećenika Ferdinanda Hrdya, kao i ovih intelektualaca koji su svi redom sudjelovali u narodnom preporo-

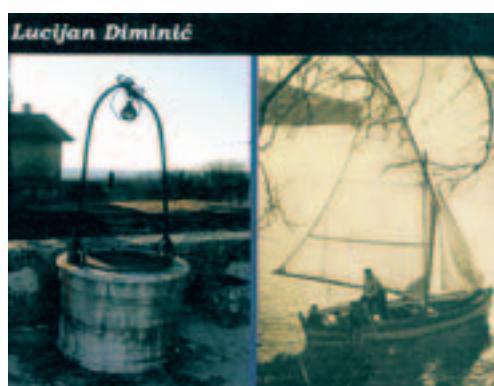
Lovreč prije 30 godina

dju Istre. Između dva rata mnogi odlaze u prekomorske zemlje. Neki bi se vraćali s dobrom ušteđevinom, sagradili komad kuće, uložili u trabakul, otvorili gostionu ili dućan. Drugi egzodus započeo je iza II. svjetskog rata. Ljudi su s velikim oduševljenjem dočekali njegov konac, najčešće sretni što su uopće preživjeli. Nakon što je 1947. potpisani mirovni ugovor te je Istra definitivno pripala Jugoslaviji, cijela je 1948. ostala Istranima na raspolaganju da optiraju za Italiju. Upravo 1948. Jugoslavija donosi Zakon o nacionalizaciji, po kojem našim ljudima oduzimaju deset brodova. Nacionalizirali su i gostionice, dućane, sve ostale privatne radnje. Naši ljudi su većinom bili pomorci, plovili su na svojim trabakulima, ali i na parobrodskim kompanijama iz Trsta, a taj je grad sada ostao s preko granice. Ljudi se tjeralo u rudnik u Rašu, iako su mnogi željeli nastaviti pomorsku tradiciju. Takvi optiraju za Italiju. Godina 1948., pored ratnih, jedna je od najgorih; sela su naprsto opustjela.

Učitelj, svećenik i narodnjak, panslavističkih shvaćanja Hrdy otvorio je jednu od prvih hrvatskih škola na ovom prostoru. Što je to onda značilo, i kako se njegov odlazak odrazio na društveni život?

▼ Početkom 19. stoljeća ta zanimljiva osoba otvara prvu hrvatsku čitaonicu u gradu Labinu, a 1902. hrvatsku školu. Što je to značilo za jedan narod koji nikada do tada u svojoj povijesti nije imao škole, teško je i opisati. Nakon Hrdyja, učitelj u Sv. Lovreču je izvjesni Gustinčar, a zadnji je, do dolaska Talijana, Medulinac Demarin. Dolaskom Italije 1920. odlaze Hrdy i Demarin, naši domaći učitelji, nestaje djevojački crkveni zbor kao i svaka narodnjačka aktivnost.

Lucijan Diminić

SVETI LOVREČ LABINSKI

I OKOLICA

Sv. Lovreč Labinski

Koje su još osobe, pored Hrdyja, obilježile Sv. Lovreč?

▀ Naveo bih posljednje feudalce: Luckas, Dragogna, Scampicchio, Lazzarini. Ovi su veleposjednici koncem 19. stoljeća prodali svoja imanja na dug našim seljacima i otisli u Labin. Samo je G. Lazzarini zadržao poluotok Ubas i kuću "palacu" u Sv. Lovreču. No, naš kraj je najviše obilježio jedan povijesno-civilizacijski događaj. Potkraj druge polovice 19. stoljeća prokopan je Sueski kanal, dolazi era parobroda. Zahvaljujući Sueskom kanalu, Sredozemlje ponovno postaje prometno more. Parobrodi kao i željezničke lokomotive trebaju ugljen, a jedini bazen kame-

nog ugljena u Sredozemlju je Raša, što Raškom kanalu daje na značaju. Najprije trabakuli prevoze kamen i vapno iz rakljanskih kamenoloma za gradnju luka u Trstu i Rijeci, a malo kasnije ugljen iz Raše – luke Bršice za parobrode, lokomotive i tvornice. I tako se seljaci iz Sv. Lovreča i ostalih sela nad Raškim zaljevom "spuštaju" na more i postepeno od ratara i stočara postaju pomorci. More i pomorstvo u drugoj će ih polovici 20. stoljeća zauvijek odvesti u novu domovinu.

Potkraj druge polovice 19. stoljeća prokopan je Sueski kanal, dolazi era parobroda. Zahvaljujući Sueskom kanalu, Sredozemlje ponovno postaje prometno more.

Proteklog stoljeća nije se učilo samo u školi. Hrdy je i prije njene gradnje predavao u svojoj kući. Neke bolje stoeće obitelji poslale bi dijete na daljnje školovanje, tako da već koncem 19. stoljeća postoji nekoliko učitelja u Sv. Lovreču i okolici. Početkom 20. stoljeća tu je i par obrazovanih kapetana obalne plovidbe, koji zapovijedaju trabakulima na jedra, nosivosti 120 do 200 tona.

Škola nekad

Na početku drugog egzodusu mislilo se da će otići tek pojedinci, samo privremeno, međutim, samo u jednom danu 1950. iz Sv. Lovreča je otislo osam kompletnih obitelji. Prema matičnim i zemljишnim knjigama i arhivu u Pazinu, vidi se da je u 70-ak kuća nekada bivalo oko 340 ljudi, da bi ih danas bilo 40-ak. Od oko 90 Viškovića danas nema ni jednog, od 30-ak Kobaića, postoji jedan povratnik, bez potomstva, nestale su obitelji Dundara, Gobo, Licul, Rajković.

Škola danas

Labinski narodni muzej dobit će uskoro novi postav

Tullio Vorano

Osim lapidarija, bit će tu blagajna, info-punkt, zastava dobrodošlice.

O projektu i radovima govorи Tullio Vorano, kustos i voditelj te kulturne ustanove koja djeluje u sklopu labinskoga Pučkog otvorenog učilišta.

Već su prije nekoliko godina definirani nedostaci mujejskog postava: nepovezanost pojedinih cjelina, nedostatak izložbenih vitrina i interpretacija izložaka na stranim jezicima. Izmjene je predložio Mujejski odbor, a podržao Grad Labin i Projektni tim Labin Art Republike.

Povezali smo se s britanskom tvrtkom JANVS iz Yorka, firmom koja se specijalizirala za dizajn muzeja, galerija i kulturno-povjesnih turističkih atrakcija. U posjet Labinu došao je dizajner te tvrtke Simon Hill kako bi upoznao našu sredinu. Na temelju njegovih saznanja JANVS je izradio prijedlog promjena u Muzeju, koji je potom i javno prezentiran: muzealcima Istre i Kvarnera i stručnjacima zagrebačkoga Mujejskog dokumentacijskog centra koji su pokazali veliki interes. Konačni blagoslov i preporuku za financiranje dalo je Hrvatsko mujejsko vijeće, 20. lipnja ove godine.

Kako će izgledati novi mujejski postav koji se radi u koordinaciji hrvatskih kustosa?

Cijela konceptacija bit će podijeljena kronološki i tematski. U prizemlju će biti zona relaksacije ili dekompresije. Osim lapidarija, bit će tu blagajna, info-punkt, zastava dobrodošlice. Sljedeća prostorija bit će posvećena predrimskom i rimskom dobu u Labinu, treća prostorija razdoblju od srednjeg vijeka do današnjih dana.

Dio je predviđen za protestantizam u Labinu. Nakon toga rudnik, i tu bi završio kraći razgled Muzeja. Zahtjevnije će na prvom katu čekati povijesna Labinska republika suprotstavljena kulturnoj manifestaciji Labin Art Republika, gospodarstvo Labinštine, jugoslavensko razdoblje, lončarstvo i labinska glazbena tradicija: posjetitelji će moći odslati osam tradicionalnih glazbala.

Vorano se nuda da će novi postav pogodovati kulturno-turističkoj ponudi Labina, te da će postići uspjeh šibenskih Bunara, na kojima je radila ista tvrtka iz Yorka.

Vorano smatra da bi Muzej morao imati stručnjaka za izučavanje života i djela glasovitog labinskog protestanta Matije Vlačića Ilirika, te će se založiti za zapošljavanje osobe s potrebnim kvalifikacijama.

Radionica udruge Labin-Zdravi grad

Vrijedne ruke čuda rade

Razumljiva je tog dana bila uzbudjenost sudionika radionice za osobe s poteškoćama u razvoju na Katurama koju sponzira Holcim. Posjetili su ih Bruno Hrvatin, gradonačelnik Labina, Moreno Bartolić, predstavnik Holcima i Eni Modrušan, voditeljica projekta Labin zdravi grad, s košarom slatkiša. Svi se sjatiše oko gostiju, osim vrijedne Lare koja je nastavila nizati perle.

Upravo je ona bila prva kod koje se gradonačelnik zaustavio, upitavši je što radi. Stidljivo pokazavši svoja djela, Lara nije morala dugo čekati pljusak pohvala. Dalibor i Monika glasno su pozvali okupljene do njihovog stola ukrašenog slikama brodova, napravljenih od komadića sušene gline. Ljetnim remek-djelima nedostajao je samo okvir da bi bila spremna za ukrasiti svaci zid.

Jasna izrađuje nakit od fimo mase. Na žalost zainteresiranih, sve je već rezervirala kao dar za svoju sestru koja, pohvalila nam se, očekuje bebu. Patricija je, pak, "cura od rječi". Stidljivo je gradonačelniku pružila papire s uredno napisanim pjesmama. Svi su se raznježili kad je pročitao uvodne rječi... "Ne bježite od nas jer i nasha vas duša treba...".

Patricija je zapravo sažela sve o čemu smo kasnije popričali s voditeljicom radionice. Franka je istaknula da njeni učenici najviše trebaju socijalizaciju i osjećaj pripadnosti. Neprocjenjivo je, kaže, ovakvo stvaranje: u njima budi kreativnost, mašt i, najvažnije, osjećaj korisnosti.

POVEDI ME

Ne bježite od nas jer i naša vas duša treba
Jer nije nam drago kada netko nas vreba
Da ne trebate nam praviti zlo
Nismo valjda zasluzili to.

Ne trebate stvarati oluju
' Ko da donosimo struju
Nama ne trebaju zla jer to ni ne tražimo
Jer samo želimo radost
' Ko naša mladost

Pa zato vas se više i bojimo
Pošto nas gledate kao da ne postojimo
Zato smo i puni straha
Kad odlazimo sami u dva maha

Mi ne tražimo previše
Već samo malo vaše blizine
Samo što ne kažemo
Ajde malo – povedi me!

Povedi me malo dalje
Povedi me i budi uz mene
Povedi me ako znaš put
Da ne stojim ovdje uzalud.

Patricija Fatorić

Djeca pišu knjige za djecu

Nekima su trebali dani, nekima tjedni, a bilo je i onih koji su svoja djela stvarali mjesecima.

Za mnoge je tiskanje knjige bajka, a kamo li ako ste još k tome i dijete. I bajke, po nekad, postaju stvarnost. Preko 1000 djece koja su u zadnjih godinu dana sudjelovala na kreativnim radionicama koje su ih podučile kako napisati i ilustrirati svoju vlastitu priču prihvatile je mogućnost da svoj san, tu bajku pretvore u stvarnost.

Djeca i mladi iz cijele Hrvatske prepustili su se svojoj kreativnosti i upustili u avanturu pisanja i ilustriranja. Čak 335 djece iz 40 gradova Hrvatske odvažilo se i poslalo knjige na natječaj Moja prva knjiga. Nekima su trebali dani, nekima tjedni, a bilo je i onih koji su svoja djela stvarali mjesecima. Bilo je detektivskih, ljubavnih priča, bajki, ekoloških priča i priča o pravima djece i još mnogo više. To su dječja osobna ostvarenja koja svakome ostaju za cijeli život.

CNS uvijek nastoji raditi u partnerstvu. Naš partner na projektu Moja prva knjiga je udruga Domaći te Gradsko kazalište Zorin dom. Na Sajmu dobrih ideja koji je organizirao Holcim sklopili smo nova poznanstva i kao rezultat imamo dogovoren posjet volontera CNS OŠ Klana gdje ćemo u suradnji s njima održati kreativne radionice.

Zaokupljeni vlastitim stvaranjem, djeca i mladi ujedno razvijaju i osnovne komunikacijske vještine kao što su: slušanje, govorjenje, čitanje, pisanje, ilustriranje te vježbajući kritičko mišljenje i prosudbu što je vrlo bitno u današnjem kontekstu modernog obrazovanja. Pisanjem i oslikavanjem svoje knjige uključuju se u cijeloviti proces u kojem kao krajnji rezultat dobivaju svoju vlastitu knjigu koja će biti inspiracija ne samo sudionicima natječaja, već svoj djeci i odraslima koji će kasnije pročitati knjigu.

Svaka priča može imati i svoj nastavak. Priča o natječaju Moja prva knjiga nastavila se kroz osnivanje Kluba za kreativno učenje – KuKU. Trenutačno članovi Kluba KuKU, djeca karlovačkih osnovnih i srednjih škola, rade na slikovnici Pazi – mine! koja će ići u tisak još ove godine. Rad Kluba se ponekad održava i u prirodi. Jedna od radionica održala se ispred dvorca Dubovac (stari grad Karlovca). "Ovo nam je najljepši dan u životu", komentirala su djeca nakon "radnog" piknika.

Neke priče imaju jedan nastavak, a neke više njih. Naš je san da ova naša i vaša zajednička priča dobije još puno, puno nastavaka...

Jednu radionicu je posjetio novinar i književnik Mladen Kušec te intervjuirao polaznike za radio emisiju Bijela vrana.

Staze do Skitače

I za rekreativce i profesionalce

Tišina, svjež zrak, obilje flore i faune i po-koji podsjetnik na prošla vremena pod raskošnom krošnjom stare ladanje. Do-čekat će vas to u selu Skitače, polazištu i cilju mnogih planinara i rekreativnih šetača s područja Labinštine. Selo je sa svojim atraktivnim stazama koje vode do njega sve popularnije i na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Za početak smo odabrali stazu koja se spušta do obližnjeg Brovinja i dalje do Crne pунte.

Spuštanje tim kraćim dijelom teže savladivih kružnih staza i Labinskog planinarskog puta za-počinje pored groblja. Uz stazu ima niz ruševina i starinskih kuća od kojih svaka ima barem jednu zanimljivu priču. Staza je idealna za višesatna druženja i obiteljske izlete. Istovremeno je moguće uživati u prekrasnom pogledu na brda i more. Vidikom nećete biti razočarati ni odlučite li se spustiti do Brovinja.

O putovima koje biraju aktivniji rekreativci i planinari pričao nam je Željko Ernečić, predsjed-

nik Planinarskog društva Skitaci. Najpopularnije je hodanje od Labina do Skitače. Ono se održava svake godine 15. kolovoza, kad PD "Skitaci" slavi svoj dan. Ove je godine bilo 100-tinjak sudionika iz Labina, Pule i inozemstva.

Puno zahtjevniji je Labinski planinarski put (LPP) od Brseča do Crne pунte, koji svake go-dine ugošćuje Long Walk Day. Put je vrlo zani-mljiv, ima mnogo penjanja i spuštanja u dužini 37 km. Kreće se u 6 ujutro, a prvi kandidati stignu na cilj istog dana već u 3 popodne, a posljednji drugi dan u 9 navečer. Na Skitači se tada večera, može se tu i prespavati, a zabava se uvijek do-godi spontano: uvijek se nađe gitara, pa se i za-pjeva, dodaje Ernečić.

Long Walk Day organizira se prvog viken-da nakon Dana Planeta Zemlje. Riječ je o okupljanju planinara i šetača, profesiona-la i amatera, koje započinje u subotu, obično u 6 ujutro u Brseču a završava sljedeći dan na Skitači.

PLANINARSKO DRUŠTVO SKITACI

Društvo danas broji 50-ak članova, a bilo ih je i do 200. S članskom iskaznicom na-šega PD-a dobiva se 50% popusta u plani-narskim domovima u Hrvatskoj i Sloveniji, napomenuo je Željko Ernečić pozvavši sve zainteresirane da se jave na adresu sjedišta PD-a, Kalić 2, Stari grad.

... može se tu i prespavati, a zabava se uvijek dogodi spontano. Uvijek se nađe gitara, pa se i zapjeva.

Skitača

Akcija
Voda za život

8. Škola demokracije Vijeća mlađih

... učenici traže više razumijevanja u odnosima nastavnik-učenik.

Čedomir Ružić je voditelj tematske grupe Škole demokracije Vijeća mlađih, Hrvatske mreže zdravih gradova

8. tečaj Škola demokracije održan je u Labinu od 6. do 8. srpnja u Školi Mate Blažine uz sudjelovanje stalnih gostiju iz Norveške. Susretima je bila nazočna i Selma Šogorić, izvršna koordinatorica Hrvatske mreže zdravih gradova, Mirjana Kazija, viša savjetnica Zavoda za školstvo RH, Mladen Dušman, predstojnik Upravnog odjela za prosvjetu Istarske Županije te Eni Modrušan, koordinatorica projekta Labin-zdravi grad kao pokrovitelji Susreta. Uz labinske učenike bili su tu i predstavnici osnovnih i srednjih škola iz Rijeke, Obrovca, Slatine, Vinkovaca i Zagreba te predstavnik PU Vukovarsko-srijemske, ukupno njih 60-tak.

Iz bogatog radnog programa susreta izdvajamo prezentaciju interkulturnalne suradnje labinskih škola i Grada Labina s gradovima Baja (Mađarska) i Schio (Italija). Stanje i promjene u našem školstvu bila je radionica koju je vodila Delfina Arapović raspravljajući o problemima u našem školstvu. Iz svih učeničkih mišljenja izvedeni su opći zaključci: učenici traže više razumijevanja u odnosima nastavnik-učenik, nužno rasterećeњe nastavnog gradiva i smanjenje nastavnih sati, poticanje veće motivacije kod učenika za učenjem, edukaciju roditelja, edukaciju nastavnika, korištenje novih modernih metoda i tehnika rada u nastavi, više izbornih predmeta i čim više učenja koje će im koristiti u životu ...

U petak, 8. srpnja učenici su se susreli s građanačelnikom Brunom Hrvatinom koji im je

poželio srdačnu dobrodošlicu. U prostorijama gradske vijećnice predstavljeni su projekti: Labin-Zdravi grad i gradsko Vijeće mlađih, Sandnes-Zdravi grad, Children and youth peoples city council. Nakon toga održana je 6. sjednica gradskog Vijeća mlađih s prezentacijama projekta izgradnje Skate parka, projekt Šohta (rudarskog tornja) i preuređenje dječjeg parka. Na kraju rasprave odbor za usuglašavanje odlučio se za projekt Skate parka kao prioritetnu potrebu mlađih u gradu s napomenom da se i projekt obnove tornja ne treba zanemariti u budućnosti jer bi na zanimljiv način obogatio turističku ponudu grada.

Susret je završio na Dubrovi svečanom podjelom certifikata sudionicima, uz kulturno-umjetnički program dječjih radionica projekta Labin-Zdravi grad.

Aktualnosti

Na redovitoj izbornoj sjednici skupštine NK "Raša 1938" krajem kolovoza izabrani su članovi novog Izvršnog odbora kluba. Na skupštini se najviše raspravljalo o odlasku igrača u susjedne klubove poput "Poleta" i "Cementa".

Općini Raša stigao je u kolovozu faks u kojem vlasnici apartmana u Ravnima, upozoravaju na nepostojanje vodo-voda, nepravilno izgrađenu kanalizaciju i druge komunalne probleme. Knapić je najavio sastanak s mještanima, promjene u naplati odvoza smeća, čišćenje septičke jame te gradnju pročistača na obali.

Na tradicionalni blagdan Lovrečevu, početkom kolovoza slavilo se i u Sv. Lovreču Labinskem. Ujutro na misi i navečer na "Tancu na kalanice" okupilo se petsto-tinjak osoba, među kojima znatan broj iseljnika u SAD i Italiju koji ljetuju u starom kraju.

Od ove je godine tvrtka za upravljanje imovinom Labin Stan preuzeila stambeni fond Raše i Koromačna, kojim je nekad upravljalo poduzeće Tim Arsa. Dogodilo se to na zahtjev Općine Raša i Tim Arse, koja će se baviti uglavnom održavanjem komunalne infrastrukture.

Općinsko se vijeće na sjednici krajem srpnja izasnilo protiv spaljivanja ulja, guma, plastike i mesnog brašna u Istarskoj tvornici vapna. U tom je smislu upućena primjedba na Studiju utjecaja na okoliš tog zahvata tijekom javne rasprave.

Lučka uprava Rabac i Općina Raša angažirali su trećeg srpanjskog vikenda rabačke lalone na čišćenju podmorja u luci Tunarica. U dobrovoljnoj akciji sudjelovalo je 12 članova Društva podvodnih aktivnosti "Rabac".

Boćarski turnir "Vajka skupa" okupio je 9. srpnja 100-ak Rašana svih generacija. Mjesni jog, odnedavno asfaltiran i obnovljen, oživio je, podsjetivši na stare dane.

Rašu i Labinšćinu je krajem kolovoza potresla vijest da je vijećnik Raše Nevio Miletić preminuo u Italiji od posljedica trovanja biljkom jedić. Od Miletića, koji je vodio i udrugu Agro Oliva i kamp Tunaricu, vijećnici i mještani oprostili su se na komemoraciji u zgradji Općine.

Na tradicionalni blagdan Lovrečevu, početkom kolovoza slavilo se i u Sv. Lovreču Labinskem.

I kleti

Farmali smo se va oštarije
poli ognjišća, z lepo besedo;
zazva nas je odor domočega kruha!
Okole stola hitamo šcorice
va keh smo saki finjitat
zalili smehon,
a vino se je tocilo na patoki!

I još tece...

Sandro Gobo (Slike sa zvjezdanih kolodvora)

rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik

- I kleti – i dogodine;
- farmat (se) – zaustaviti (se), stati;
- oštarija – vrsta ugostiteljskog objekta;
- poli ognjišća – uz ognjište;
- z lepo besedo – uz lijepu riječ;
- zazvat – dozivati;
- odor – miris;
- hitat šcorice – pričati anegdote;
- va keh smo saki finjitat – u kojima smo svaki kraj;
- tocit – točiti;
- patok – potok;
- tece - teče
- fločivat – varati;
- maška – mačka

rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik rječnik

Štruklji

Sigurno ste culi za štruklji! Ja, čete reć, to so oni kolači keh delaju va Hrvatsken zagorje li. Ono su štrukli, a ja govorin za štruklji, provi istrijonski štruklji ki ne so kolači i keh ne vervan da je maršol nikad jo.

To je jeno starinsko jelo kega, na so sreću, još vajka neki delaju. I to onako, za svoj gušt jer ga je joko lahko storit. Čete videt da je to, ako ne racunomo šugo, jeno od najlagljeh jelah ke se moro zamisliti i sigoro su ga ljudi delali miljari let nazad, zajnbo kada su poceli delat muko.

Ca nan treba?

- ☞ muka
- ☞ sol
- ☞ sir
- ☞ domoča kobasică
- ☞ žbula
- ☞ pomidor
- ☞ belo vino

- ☞ voda
- ☞ joje
- ☞ rebrica
- ☞ baldon
- ☞ merlin
- ☞ ulje
- ☞ mrvice od kruha

Va muko se lije vrele vodi, stavi soli, joje i sir. (Ako delate prez joja i sira, onda delate zaspro-vega po starinski ili bolje reć siromaški.) To se stuce s velu kuharico i se dobije retko testo. Se stavi vodo kuhat i kada zakuha se žlicom zameva to testo koje je jušto takо mehko da ga se more zet. Ti kusi se kuhajo va vode 15 minuti to je to.

Se kapi, hi treba z necen zabelit, a najbolje je ko morete storit šuho kakovo čo vam pravit. Zdrobit žbuli i stavit na ulje da zažutije, a morete dodat i malo merlina. Hitit rebrica i kusi kobasicice i onda pustit da se dela. Narezat baldon na feti i hitit skupa s pomidori. Na kraje stavit još malo belega vina. Kada je storeno se stavi mrvice od kruha da pobero masnoćo.

Dobar tek!

Robi Selan

